

بررسی تطبیقی تأثیر فرهنگ بر معماری و طراحی لباس با تمرکز بر مقطع تاریخی دوره صفویه

مجید نبی‌زاده^{۱*}، سیده مهسا موسوی شیلگانی^۲

چکیده

معماری و طراحی لباس از جمله هنرهای کاربردی هستند که می‌توان بیشترین تشابه را در مبانی نظری، عملکرد و زیباشناسی آنها شاهد بود. داشتن سرپناه و پوشش بخشی از نیازهای اولیه و اساسی انسان است و از این روست که این هنرهای کاربردی قدمتی بسیار دیرینه دارند. در آغاز پوشاک و معماری همچون پوست دوّم و سوّم برای بدن انسان، تنها جنبه‌ی حفاظتی و امنیتی داشتند و او را در مقابل عوامل جوّی و طبیعی مصون نگه می‌داشتند. اما با گذشت زمان و رشد قابلیت‌های انسان و توسعه‌ی تعاملات و ارتباطات اجتماعی و شکل‌گیری منش‌های اعتقادی و دینی در جوامع گوناگون، بناها و تن‌پوش‌ها با بسط و گسترش حیطه‌ی کارکردیشان، علاوه بر جنبه‌ی حفاظتی، دارای نقشی نمادین و فرهنگی شدند، به‌طوری که توانستند با ویژگی‌های شکلی و محتوایی خود، نگرش‌ها و رویکردهای هستی‌شناسی و اعتقادی افراد و جوامع را به نمایش گذارند. در این مقاله با استفاده از شیوه‌ی توصیفی-تحلیلی سعی شده است جایگاه فرهنگ به عنوان عامل تعیین‌کننده در شکل‌گیری معماری و پوشاک تبیین شود و در ادامه به عنوان شاهد، تأثیرات عوامل فرهنگی بر بناها و تن‌پوش‌های دوره‌ی صفویه به صورت تطبیقی مورد بررسی قرار گرفته است.

واژگان کلیدی: طراحی معماری، طراحی لباس، فرهنگ، عصر صفویه

۱- دانشجوی دکتری، عضو هیئت علمی دانشگاه ختّام مشهد، (مسئول مکاتبات) majidnabizadeh@yahoo.com

۲- دانشجوی کارشناسی ارشد معماری، دانشگاه حکیم سبزواری